

Як навчати дітей з домінантною правою півкулею мозку

Рекомендації для вчителя початкових класів

Домінування правої півкулі притаманне для 6-річних дітей. Лише до 7-8 років у більшості дітей домінантною стає ліва півкуля мозку. У більшості, та не у всіх. Вродженою індивідуальною особливістю дітей, у яких права півкуля мозку домінує над лівою, є ліворукість. За статистикою, 30 років тому кількість ліворуких, або шульг, становила близько 19% (у тому числі й тих, кого в дитинстві перевчили). Нині у світі понад 30 % людей ліворукі, і їх кількість постійно збільшується.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО ДИТИНИ З ДОМІНАНТНОЮ ПРАВОЮ ПІВКУЛЕЮ НАВЧАТИСЯ СКЛАДНІШЕ, НІЖ ДИТИНИ З ЛІВОЮ

Дитина з домінантною правою півкулею мислить від загального до конкретного. Однак навчальні програми побудовані навпаки — від конкретного до загального: спочатку ми вивчаємо звук, букву, потім склад, слово тощо. Навчальні успіхи такої дитини менш помітні, бо цей принцип подання матеріалу для неї нелогічний. Якщо не взяти до уваги цю особливість дитини з домінантною правою півкулею, то вона поступово може увійти до групи ризику.

Вивчивши з учнями загальне правило, відпрацьовуйте його застосування на конкретних прикладах. І навпаки — розглядайте з учнями приклади, шукайте закономірності і, як результат, виводьте загальне правило. При цьому представляйте це правило емоційно, створюйте ситуацію, у якій дитина ніби сама досягнула його. Також можна розповідати історії, наводити приклади зі свого життя. Вони нададуть уроку емоційного забарвлення, дитина запам'ятає свою емоцію, а через неї і правило, про яке йшлося на уроці.

НЕ ДОПУСКАЙТЕ СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЙ НА УРОЦІ

Не давайте гострих оцінок навчальним результатам дитини і в жодному разі не оцінюйте її особистість з огляду на ці результати. Пам'ятайте, що будь-яку помилку дитина має сприймати не як катастрофу, а як досвід. У разі, якщо дитина чогось не розуміє або їй не вдається зробити щось одразу добре, говоріть з нею про це делікатно — звертайте увагу на те, що в неї вдалося найліпше, і висловлюйте впевненість у її майбутніх успіхах.

УТРИМУЙТЕ УВАГУ ЗА ДОПОМОГОЮ ОБРАЗНОГО МОВЛЕННЯ

Привернути і тримати увагу дитини на уроці учитель може за допомогою образного мовлення — яскравого, насиченого метафорами і порівняннями, а ще слуховими, руховими та іншими ефектами.

Спробуйте «оживити» предмет вивчення. Так, під час навчання граматики, письма, лічби поставте учням запитання:

- На що схожа буква (цифра)?
 1. Цифра «1», як палиця із сучком. Нею можна розгортати листя, коли ви ходите по гриби, або малювати щось на піску.
 2. Буква «Л» схожа на гриву конячки. Конячка хоче, щоб у неї була красива грива. Давайте «напишемо» цілий рядок красивих грив для конячок!
- Яка вона — ця буква (цифра)?
Модниця, пустунка, непосида тощо.
- Що ще можна «робити» з цією буквою (цифрою)?
- На що схожа ця буква (цифра)?

ВИВОДЬТЕ БАЗОВІ ПОНЯТТЯ НА РІВЕНЬ УСВІДОМЛЕННЯ

Якщо дитина плутає поняття «правий — лівий», «верх — низ» тощо, то необхідно насамперед вивести її на рівень усвідомлення. Дитина з домінантною правою півкулею мозку може не знати, що робить помилки, і важливо, аби вона зрозуміла, що плутає поняття.

Зверніть увагу дитини на важливість цих понять, наприклад: «Я засмучена, через те, що ти сплутав правий і лівий стовпчики. Це завадило тобі виконати всі завдання правильно. Переглянь ще раз ось ці три задачі. Я впевнена, ти зможеш їх розв'язати правильно». Один із варіантів усунення проблеми — кольорові помітки вчителя на завданнях, правильність яких залежить від розуміння базових понять. Так, можна домовитися з учнем, що зелений колір означає «праворуч», а червоний — «ліворуч» тощо. Залежно від розвитку самоконтролю в дитини вона з часом припинить плутати базові поняття.

НАВЧАЙТЕ ДІТЕЙ САМОСТІЙНО ПЕРЕВІРЯТИ СЕБЕ

Діти з домінантною правою півкулею мозку схильні пропускати букви, плутати їх через схожі елементи (так, діти часто плутають прописні букви «б» і «д»). Тож важливо навчити дітей перевіряти себе.

Навчити дітей шукати свої помилки можна у три етапи. Спочатку написаний у зошитах текст діти читають по складах, підкреслюючи склади олівцем. Коли вони добре навчаться це робити, олівцем слід просто проводити між складами. Насамкінець перевірку можна звести лише до промовляння.

ЗАСТОСОВУЙТЕ ВПРАВИ НА СИНХРОНІЗАЦІЮ РОБОТИ ПІВКУЛЬ ГОЛОВНОГО МОЗКУ

Вправи й завдання, під час виконання яких одночасно працюють обидві півкулі, корисні усім дітям. Результат синхронізації роботи півкуль — поліпшення контролю мозку за роботою фізіологічних систем, здатності концентрувати увагу тощо.

Під час фізкультхвилинок виконуйте такі вправи на синхронізацію роботи півкуль головного мозку:

- Вухо — ніс
 1. Лівою рукою візьміться за кінчик носа, а правою — за протилежне вухо.
 2. Одночасно відпустіть вухо й ніс.
 3. Плесніть у долоні й правою рукою візьміться за кінчик носа, а лівою — за протилежне вухо.
- Змійка
 1. Складіть руки долонями одна до одної, з'єднайте пальці в замок.
 2. «Повертайте» замок до себе і від себе.
 3. Запропонуйте дітям рухати тим пальцем, який ви назвете.
- Дзеркальне малювання

Малюйте одночасно обома руками дзеркально-симетричні малюнки, букви тощо.
- Кільце

Швидко перебирайте пальці рук, сполучаючи в кільце з великим пальцем вказівний, середній, безіменний, мізинець. Вправу виконуйте спочатку кожною рукою окремо, а потім одночасно обома руками.